

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk konstatētie administratīvie pārkāpumi publisko iepirkumu jomā

Dace Vosele

IUB Administratīvo sodu departamenta direktore

09.10.2025.

Saīsinājumi

- **CPV** – *Common Procurement Vocabulary* – kopējā iepirkuma vārdnīca
 - Nomenklatūras klasifikators, kurš noteikts ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 213/2008 (2007. gada 28. novembris)
 - CPV nomenklatūra piemērojama publiskajam iepirkumam, lai standartizētu norādes, kuras izmanto līgumslēdzējas iestādes sava iepirkuma priekšmeta norādīšanai (<https://www.iub.gov.lv/lv/klasifikacija>)
- **IUB** – Iepirkumu uzraudzības birojs
- **PIL** – Publisko iepirkumu likums
- **MK** – Ministru kabinets
- **ES** – Eiropas Savienība
- **PVN** – pievienotās vērtības nodoklis
- **ESOV** – Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

Regulējums

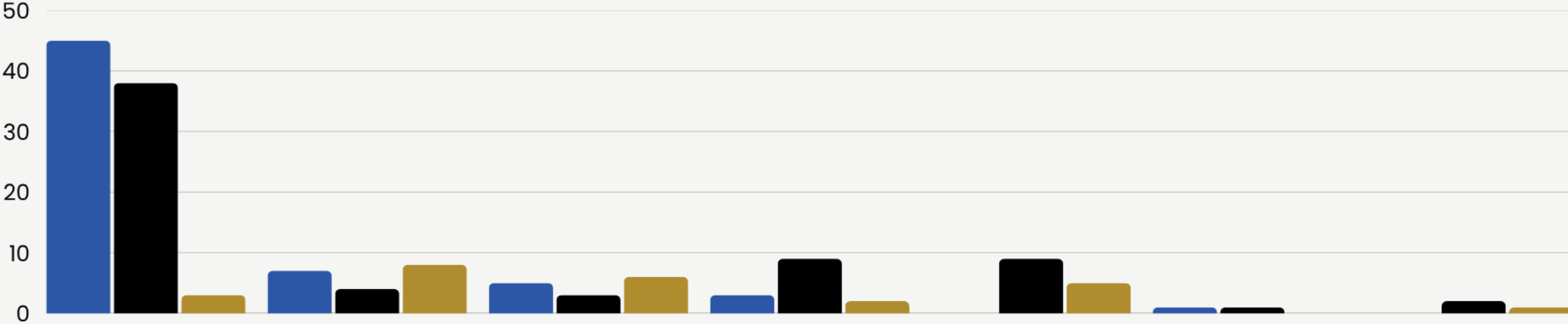
- Publisko iepirkumu likums XIV nodaļa (84.–90.pants)
- Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums XVIII nodaļa (90.–96.pants)
- Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likums XV nodaļa (73.–79.pants)
- Publiskās un privātās partnerības likums XXVI nodaļa (123.–129.pants)
- Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā (3.panta (1) daļa, 4.pants, 29.panta (1) un (6) daļa)
- Administratīvās atbildības likums

Statistika

Biežāk konstatētie pārkāpumi
(PIL, skaits)

2023 2024 2025

Pretendentu atlases/TS prasību neievērošana

Līguma noslēgšana bez PIL

Piemērota neatbilstoša procedūra

Grozījumi, neievērojot PIL

Izslēgšanas noteikumu neievērošana

Interesešu konflikts

Līguma/grozījumu npublicēšana

Administratīvie pārkāpumi publisko iepirkumu jomā

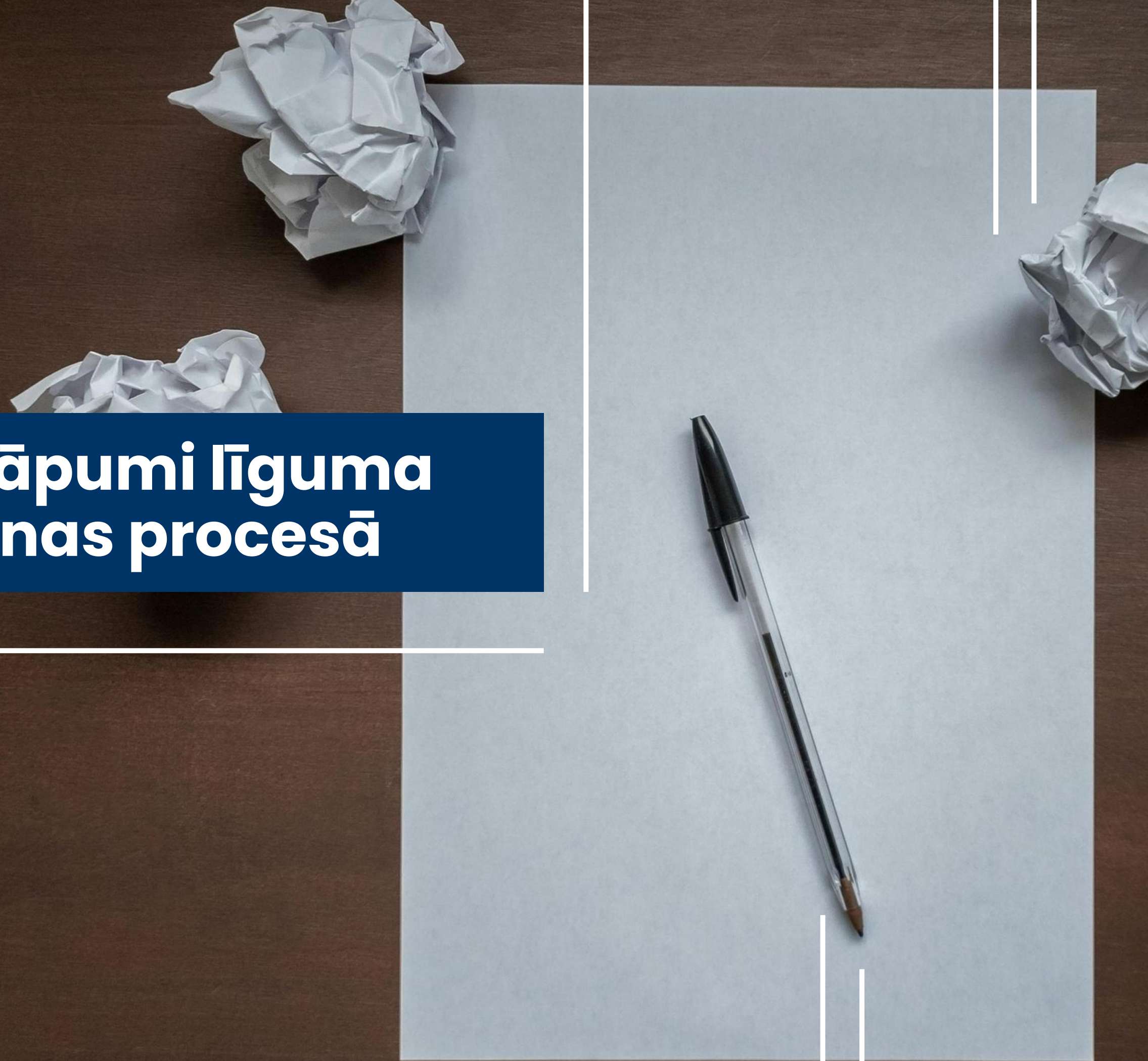

Iepirkuma līguma
noslēgšanas/vadīšanas
procesā

Iepirkuma norisē

Administratīvie pārkāpumi līguma noslēgšanas / vadīšanas procesā

Līguma noslēgšana

1. Līguma noslēgšana/darījumu veikšana, **nepiemērojot** iepirkuma veikšanas kārtību vai iepirkuma procedūru;
2. Līguma noslēgšana, **piemērojot neatbilstoši izraudzītu** iepirkuma veikšanas kārtību vai iepirkuma procedūru;
3. Līguma noslēgšana, **nepublicējot** paziņojumu ESOV.

Līguma noslēgšana

Kļūdas:

- Nepareizi aprēķināta paredzamā līgumcena un iepirkums priekšmets nepamatoti sadalīts;
- Nepamatoti piemērots likuma piemērošanas izņēmums (PIL 3., 4.p.) vai iepirkuma procedūru piemērošanas izņēmums (PIL 5.p.);
- Nepareizi aprēķināta paredzamā līgumcena un iepirkums nepamatoti sadalīts, iepirkuma veikšanā piemērojot neatbilstošu kārtību, visbiežāk, t.s. „mazo” iepirkumu jeb PIL 9.p. kārtību iepirkuma procedūras vietā;
- Nepareizi noteikts iepirkuma priekšmets, piemēram, pasūtītājs uzskatījis, ka pērk būvdarbus un veicis t.s. „mazo” iepirkumu, lai gan tie bijuši pakalpojumi, kam atbilstoši līgumcenai bija piemērojama iepirkuma procedūra;
- Piemērota sarunu procedūra, lai gan nav izpildījušies visi kritēriji attiecīgās sarunu procedūras piemērošanai.

Prakse

3 līgumi (tīmekļa kameras, robotika un informācijas tehnoloģijas, virtuālās realitātes brilles)

Mērķis ir ieviest digitālās iniciatīvas

Nepareizi plānots budžets

Viens piegādātāju loks

Viens laika periods (aprīlis un novembris)

Vecākā inspektora 29.11.2024. lēmums

Tas vien, vai precēm ir vienādi vai atšķirīgi CPV kodi un vai šie kodi atrodas zem viena virskoda, nenosaka, vai to paredzamās līgumcenas ir vai nav jāsummē piemērojamās iepirkuma procedūras noteikšanai.

Proti, CPV klasifikators ir paredzēts precīzai un starptautiski saprotamai iepirkuma priekšmeta nosaukuma kodēšanai, nevis kā pamatojums līdzīgu preču, pakalpojumu vai būvdarbu identificēšanai, lai noteiktu paredzamo līgumcenu.

Prakse

2022.g. noslēgti 2 līgumi (martā un jūlijā) par ceļojumu aģentūras pakalpojumiem, piemērojot PIL 5.p.13.p., katru par līgumcenu līdz 138 999,99 EUR.

IUB vadītāja
12.09.2024. lēmums

Rīgas rajona tiesas 29.04.2025.
spriedums lietā Nr. 25562000020724.1
Kurzemes apgabaltiesas 17.06.2025.
lēmums lietā Nr. 25562000020724.1

2021.g. kopējie pakalpojumu izdevumi < 200 000 EUR
pārsniedz MK 28.02.2017. noteikumos Nr.105 "Noteikumi par publisko
iepirkumu līgumcenu robežvērtībām" noteikto līgumcenas
robežvērtību.

2022. g. budžetā pakalpojuma nodrošināšanas izdevumi plānoti 522 000 EUR
pamats uzskatīt, ka 2022.g. pakalpojuma summa pārsniegs MK noteiktās
līgumcenas robežvērtību.

Iepirkti regulāri pakalpojumi, kas ir nepieciešami pasūtītāja darbības
nodrošināšanai katru gadu (regulāri)
katrā kalendārā gadā neatbilstoši veikti pakalpojumu iepirkumi, neatkarīgi
no līgumu (darījumu) skaita, veido atsevišķu pārkāpuma sastāvu un ir
izdalāmi atsevišķos administratīvā pārkāpuma procesos.

Saskaņā ar PIL 1.p. 17.p. līgumcena – ir kopējā samaksa par
iepirkuma līguma izpildi, kurā ietverti visi piemērojamie
nodokļi, izņemot PVN.

Saskaņā ar šo definīciju – līgumcena ir nevis tikai līgumā
norādītā līguma summa, bet gan veiktā kopējā samaksa
par iepirkuma līguma izpildi (bez PVN).

Uz regulāri slēgtajiem pakalpojuma līgumiem, nosakot to
paredzamo līgumcenu, lai attiecīgi izvēlētos iepirkuma
veidu un procedūru, ir jāņem vērā iepriekšējos 12 mēnešos
iepirkuma līgumu reālo vērtību, ņemot vērā iespējamās
apjomu un vērtības izmaiņas turpmākajos 12 mēnešos.

Prakse

Pašvaldība rīkoja 2 iepirkumus ar vienu mērķi – nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mežu atjaunošanu.

Par iemesliem, kurus iepriekš nevarēja paredzēt, nav atzīstamas situācijas, kas radušās neatbilstošas un nepareizas plānošanas dēļ, kā arī pasūtītāja kļūdas dēļ.

Kurzemes apgabaltiesas 14.05.2024. spriedums lietā Nr. 25562000028423.1

Apgabaltiesa pilnībā pievienojas IUB paskaidrojumā paustajam PIL normu skaidrojumam un atzīst to par pareizu

pašvaldībai bija zināms, ka uz vairākām cirsmām ir izsniegti ciršanas apliecinājumi un tajās notiek vai notiks mežizstrādes process

bija paredzama un zināma nepieciešamība pēc egļu stādiem cirsmu apmežošanai

2 analoģu iepirkuma līgumu noslēgšana viena gada laikā liecina par neatbilstošu plānošanu no amatpersonu puses.

PIL ir noteikta iepirkumu veikšanas kārtība un likuma normas, kas pasūtītājam ir jāņem vērā, rīkojot iepirkumus, līdz ar to pasūtītājam ir rīcības brīvība veidot iepirkumus atbilstoši tā vajadzībām, bet ņemot vērā uz šiem iepirkumiem attiecināmos likumā noteiktos ierobežojumus.

Prakse

Nosakot būves un būvdarbu paredzamo līgumcenu, jāņem vērā **sasniedzamais gala rezultāts un vienotais mērķis**, kas izriet no plānošanas dokumentiem; par vienotu mērķi netieši var liecināt dažādi papildu aspekti, piemēram, darbu uzsākšanas brīdis un pabeigšanas brīdis (vienlaicīgums vai neliela laika nobīde):

- konkrētajā gadījumā visi iepirktie būvdarbi ir veikti vienā ēkā, **ar vienu mērķi**, kā arī ir konstatējama **vienota tehniskā funkcija** – sporta zāles telpu funkcionalitātes nodrošināšana.
- tāpat visi iepirkumi būvdarbiem tika organizēti salīdzinoši nelielā laika periodā, tas ir, 5 mēnešu periodā, turklāt gan iepirkums Nr.2, gan iepirkums Nr.3 organizēti pēc pasūtītāja lēmuma par pašvaldības budžeta grozījumiem, ar kuru sporta skolas remontdarbiem piešķirti papildus līdzekļi.

IUB vadītāja 28.11.2022. lēmums

Aizsargātās intereses, kas tiek aizskartas, izdarot PIL 84.pantā noteikto administratīvo pārkāpumu, ir **piegādātāju tiesības uz atklātām iepirkumu un koncesijas procedūrām, brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi, kā arī valsts un pašvaldību līdzekļu efektīva izmantošana.**

Pasūtītāja piemērotais PIL 9.p. paredz pasūtītājiem atvieglotu iepirkuma veikšanas kārtību iepirkumiem. Minētais regulējums vienlaikus ierobežo tiesības piegādātājiem, proti, ir daudz īsāks termiņš piedāvājumu iesniegšanai, kā arī piegādātājiem nav tiesības iesniegt iesniegumu par iepirkuma procedūras pārkāpumiem IUB iesniegumu izskatīšanas komisijai.

Prakse

Rīgas pilsētas tiesas 31.01.2024.
spriedums lietā Nr.25562000027023.1

Iesniedzējas norādītie apstākļi (nepieejamie resursi atkārtotam konkursam, gan tirgus, gan pasūtītāja vajadzībām atbilstošs piedāvājums, operatīva veselības aprūpe, epidemioloģiskās drošības pasākumi) nav tādi, kas radušies pēkšņi un kuru novēršanai nepieciešama tūlītēja rīcība, kad personai nav laika izvērtēt citus rīcības variantus

iesniedzējas rīcība – noslēdzot (parakstot) līgumu, bija prettiesiska, kas viennozīmīgi norāda uz godīgas konkurences pārkāpumu, nevis situāciju, kas izveidojusies no pasūtītāja neatkarīgu un objektīvi neparedzamu apstākļu dēļ.

IUB vadītāja
04.10.2023. lēmums

Veselības apdrošināšana ir ļoti svarīgs darba devēja, jo īpaši ārstniecības iestādes, labums, ko tas izvēlas sniegt saviem darbiniekiem, taču vienlaikus ir norādāms, ka no tā nav tieši atkarīga pasūtītāja spēja sniegt ārstniecības pakalpojumus.

Tāpat darbinieku veselības apdrošināšanas esība nekādā veidā neizslēdz iespēju, ka var izveidoties situācija, ka pasūtītājs nevar sniegt pakalpojumus darbinieku slimības dēļ.

Sarunu procedūra piemērojama, lai nopirktu tikai tādas preces, pakalpojumus vai būvdarbus un tādu to apjomu, kas tieši nepieciešams ārkārtas situācijas novēršanai.

Pasūtītājs varēja prognozēt, ka tirgus dalībnieku interese par veselības apdrošināšanas pakalpojuma sniegšanu medicīnas iestādei būs neliela, bet pasūtītājs nav veicis nekādas darbības, lai tirgus dalībnieku interesi palielinātu, piemēram, pārskatītu nolikuma prasības un veiktu kādas izmaiņas nolikumā.

Pasūtītājs sarunu procedūrā uzaicināja piedalīties tikai daļu no tirgus dalībniekiem, kas sniedz veselības apdrošināšanas pakalpojumus, tādējādi aizskarot pārējo tirgus dalībnieku intereses.

Prakse

Kurzemes rajona tiesas 12.11.2020.spriedums lietā Nr. 1A69025819

Pasūtītājam, lai piemērotu sarunu procedūru, iepriekš npublicējot paziņojumu par līgumu, nepietiek konstatēt faktu, ka laika trūkuma dēļ nav iespējams piemērot atklātu konkursu, slēgtu konkursu vai sarunu procedūru, iepriekš publicējot paziņojumu par līgumu.

Pasūtītājam ir jāspēj pierādīt, ka attiecīgā situācija izveidojusies no tā neatkarīgu un objektīvi neparedzamu apstākļu dēļ. Pēc būtības šie apstākļi būtu pielīdzināmi *force majeure* situācijām, ko pasūtītājs nav spējis nedz paredzēt, nedz arī jebkādā veidā tos ietekmēt vai novērst, proti, ka lietas apstākļi, uz kuriem atsaucas, pamatojot ārkārtēju steidzamību, nedrīkst būt radušies līgumslēdzējas puses – pasūtītāja – rīcības dēļ.

Līguma vadīšana

1. Līguma noslēgšana, **neievērojot nogaidīšanas termiņu**, ja tas bija jāievēro;
2. Līguma noslēgšana, **neievērojot** likumā/IUB **noteikto aizliegumu slēgt līgumu**;
3. Līguma noslēgšana, **neiekļaujot** tajā iepirkuma dokumentos paredzētos **noteikumus** vai **iekļaujot atšķirīgus** noteikumus;
4. Līguma **grozījumu** izdarīšana, neievērojot attiecīgajā likumā noteiktos līguma **grozīšanas noteikumus**.

Līguma vadīšana

Kļūdas:

- Neobjektīvi noteikti termiņi (kļūdas plānošanas procesā);
 - Pārāk konkrētu prasību izvirzīšana;
 - Kļūdainš viedoklis, ka grozījumu atrunai pietiek ar vispārīgu norādi.
-

Prakse

IUB vadītāja 14.10.2024. lēmums

Ekonomiskais līdzsvars saistāms ne tikai ar materiālu labumu gūšanu, bet arī ar cita veida dažādu priekšrocību radīšanu. Par ekonomiskā līdzsvara maiņu liecina jebkādi apstākļi, kas padara līguma izpildi piegādātājam izdevīgāku, piemēram, atviegloti līguma izpildes noteikumi, mazākas sankcijas par iespējamiem līguma pārkāpumiem, izmaiņas samaksas noteikumos un citi apstākļi.

Tieši līguma grozījumi, mainot samaksas kārtību un palielinot avansa maksājumu, un tādējādi nodrošinot uzņēmējam lielākus finanšu resursu līguma darbības sākumā, lai tas varētu finansiāli ieinteresēt aprīkojuma ražotājus, norāda uz labvēlīgākas situācijas radīšanu uzņēmējam un ekonomiskā līdzsvara izmaiņām par labu tam.

AT Senāta Administratīvo lietu departamenta 16.02.2024. spriedumā lietā SKA-6/2024 ir norādīts, ka situācija, kad, pienācīgi neapsverot savu piedāvājumu, tostarp pienācīgi nenovērtējot un neiekļaujot finanšu aprēķinos visus riskus, pakalpojumu sniedzēji varētu saskarties ar grūtībām līguma izpildē, ir jebkurā konkursa procedūrā un vispār jebkurā konkurences situācijā tirgū vienmēr pastāvošs risks. Taču zāles pret to nav pretendentiem pēc iespējas labvēlīgāku noteikumu iekļaušana iepirkuma dokumentācijā un līgumā – tas samazinātu pasūtītāju līdzekļu efektīvas izmantošanas iespējas. Konkurss un konkurences princips pats par sevi ir faktors, kas šajā ziņā līdzsvaro abu līgumslēdzēju gatavību noslēgt līgumu ar noteiktiem nosacījumiem, kas vienlaikus garantē efektīvu līdzekļu izlietošanu un kvalitatīvu pakalpojumu.

Apstāklis, ka konkrētajā gadījumā uzņēmējs jau pirms līguma parakstīšanas saskārās ar lielākām grūtībām, nekā bija sākotnēji paredzējis, norāda uz paša uzņēmēja kļūdām risku izvērtējumā un to iekļaušanu piedāvājumā. Turklāt, iespējams, ka samazinātu risku iekļaušana piedāvājumā bija apstāklis, kas ļāva uzņēmējam uzvarēt konkursā.

Prakse (1)

Zemgales rajona tiesas 03.02.2025.
spriedums lietā
Nr. 25562000022324.1

Bija ņemams vērā un vērtējams apstāklis, ka līguma izpildes termiņi sakrita ar laiku, kad ar lielu ticamību klimatisko apstākļu dēļ nebūs iespējams veikt plānotos darbus.

Tiesas ieskatā, visi šie apstākļi iepriekš bija paredzami un līgumos bija jāparedz iespēja, rodoties konkrētiem apstākļiem, veikt izmaiņas līguma nosacījumos, proti, grozīt to izpildes termiņus.

Izvērtējot PIL 87. p., tiesa konstatē, ka PIL 87.p. 5.d. paredzēta administratīvā atbildība par šī panta 1., 2., 3. un 4.d. paredzētajām darbībām, ja noslēgtā iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās līgumcena vai grozījumu kopējā līgumcena ir 145 000 EUR vai lielāka.

IUB vadītāja
22.11.2024. lēmums

Pasūtītājam, ņemot vērā konkursa izsludināšanas un līgumu slēgšanas laiku, bija iespējams paredzēt, ka līgumu izpildes termiņu var ietekmēt ziemai raksturīgu laikapstākļu iestāšanās.

Kā liecina klimata novērojumu prakse Latvijas teritorijā pirmais sniegs parasti uzsnieg oktobrī, bet sniega sega sāk veidoties laikā no 1. līdz 23. novembrim.

Informācija no valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" laikapstākļu novērojuma arhīva liecina, ka sniega segas veidošanās novembrī nav netipiska situācija, tā 2021.g. novembra beigās bija neliela sega, bet 2022.g. aptuveni no novembra vidus izveidojās stabila un samērā bieza sniega sega.

Tāpat no sūdzībai pievienotās informācijas redzams, ka 2023.g. novembrī sniega sega sāka veidoties nedaudz vēlāk un bija mazāka nekā gadu iepriekš, tādējādi nav pamata uzskatīt, ka laikapstākļi līgumu izpildes laikā bija netipiski un tādi ko iepriekš nevarēja paredzēt.

Prakse (2)

Zemgales apgabaltiesas 10.06.2025. lēmums lietā
Nr 25562000022324.1, 1A/25/491

Līgums pēc savas būtības ir konkrēta vienošanās starp līgumslēdzējpusēm, tādēļ tajā ir iespējams norādīt (aprakstīt) detalizētākus, konkrētākus (mazāk abstrakti) apstākļus, pie kuriem ir iespējama līgumu izpildes termiņa pagarināšana, gan arī precīzi noteikt, kāds ir maksimālais apjoms termiņa pagarināšanai. Pasūtītājs jau vispārīgās vienošanās projektā un piegādes līguma projektā varēja iekļaut tehnoloģiskā pārtraukuma iespējamību, ko neiekļāva.

PIL 87. p. 5. d. normas mērķis ir lielāku soda apmēru saistīt ar noslēgtā iepirkuma līguma līgumcenu, nevis pašu līguma grozījumu finansiālo vērtību, jo ne visus līguma grozījumus var izteikt naudas izteiksmē.

Noteikt lielāku atbildību tikai par tādu līgumu grozījumu izdarīšanu, kuru vērtību var izteikt naudas izteiksmē, būtu pretēji likumdevēja gribai.

Prakse

Rīgas rajona tiesas 05.12.2024. spriedums lietā Nr. 25562000023223.1, 1A/24/118
Rīgas apgabaltiesas 01.04.2025. lēmums lietā Nr. 25562000023223.1, 1A/24/4061

Tiesa no lietā iegūtajām ziņām negūst apstiprinājumu, ka izmaiņas mēbeļu tehniskās specifikācijas pozīcijās būtu bijušas absolūti nepieciešamas nevis vēlamas un pasūtītājs tās nevarēja iepriekš paredzēt.

Tiesa secina, ka minētie iemesli bijuši tieši atkarīgi no Personas rīcības un plānošanas, līdz ar ko Personas norādītie apstākļi nav uzskatāmi par tādiem apstākļiem, ko pasūtītājs iepriekš nevarēja paredzēt.

Izskatāmajā situācijā vajadzība pēc preču aizvietošanas ar līdzvērtīgām radusies, nepievēršot pienācīgu vērību un rūpību iepirkuma tehniskās specifikācijas prasību izvirzīšanā.

Tiesa neapšaubā, ka Personas rīcību vadīja krietna un rūpīga saimnieka attieksme pret viņa vadīto organizāciju, tomēr Persona ar pietiekošu rūpību nav iedziļinājusies PIL regulējumā. Persona, būdama pasūtītāja valdes priekšsēdētājs, 27.07.2022. noslēdzot vienošanos par konkursa iepirkuma priekšmeta pozīcijās Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11 piedāvāto preču aizvietošanu ar citām precēm, nepamatoti piemērojusi PIL 61.p. 3.d. 3.p. Šāda Personas rīcība bija pretiesiska un radīja godīgas konkurences pārkāpumu, nevis situāciju, kas izveidojusies tādu iemeslu dēļ, ko pasūtītājs iepriekš nevarēja paredzēt.

Pasūtītājam ir rīcības brīvība noteikt prasības iepirkuma priekšmetam atbilstoši konkrētām vajadzībām. Tomēr, ja vajadzības ir iespējams apmierināt ar dažādiem preču raksturlielumiem, tad tehniskajā specifikācijā ir norādāmas preču raksturlielumu amplitūdas, nevis konkrēti izmēri.

Konkrētas prasības var radīt konkurences ierobežojumu attiecībā uz mēbeļu ražotājiem, līdz ar to konkrētu prasību maiņa līguma izpildes gaitā ir atzīstama par tādu, kas varētu mainīt iesniedzamos piedāvājumus un, iespējams, arī pretendentu dalību konkursā. Minētais liecina par to, ka Persona nav ievērojusi PIL 2.p. 2.p. minēto vienlīdzīgas un taisnīgas attieksmes pret piegādātājiem principu, jo preču raksturlielumi ir viena no iepirkuma līguma būtiskajām daļām.

Prakse

ES tiesas 07.12.2023. spriedums apvienotajās lietās C441/22 un C-443/22

Lai publiskā iepirkuma līguma izmaiņas kvalificētu par “būtiskām” šīs tiesību normas* izpratnē, līguma pusēm nav jābūt parakstījušām rakstisku vienošanos, kuras priekšmets ir šīs izmaiņas, turklāt kopīgs nodoms veikt attiecīgās izmaiņas var tikt secināts arī tostarp no citas šo pušu rakstiskas informācijas.

Rūpība, kāda ir jāizrāda līgumslēdzējai iestādei, lai tā varētu atsaukties uz šo tiesību normu*, prasa tostarp, lai, sagatavojot attiecīgo publisko līgumu, šī iestāde ņemtu vērā šī līguma izpildes termiņa pārsniegšanas riskus, ko rada paredzami apturēšanas iemesli, piemēram, parasti meteoroloģiskie apstākļi, kā arī tiesību aktos paredzēti būvdarbu izpildes aizliegumi, kas ir iepriekš publicēti un piemērojami laikposmā, kurš ietilpst minētā līguma izpildes laikposmā, un šādi parasti meteoroloģiskie apstākļi un tiesību aktos paredzēti aizliegumi, ja tie nav noteikti dokumentos, kas reglamentē publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, nevar pamatot būvdarbu veikšanu pēc šajos dokumentos, kā arī sākotnējā publiskā iepirkuma līgumā noteiktā termiņa

**Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, kas grozīta ar Komisijas 2017. gada 18. decembra Deleģēto regulu (ES) 2017/2365, (1) 72. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 4. punkts; un (2) 72.panta 1.punkta c) apakšpunkta i) punkts.*

Līguma noslēgšana un vadīšana

Par iepriekš minētajiem pārkāpumiem piemēro:

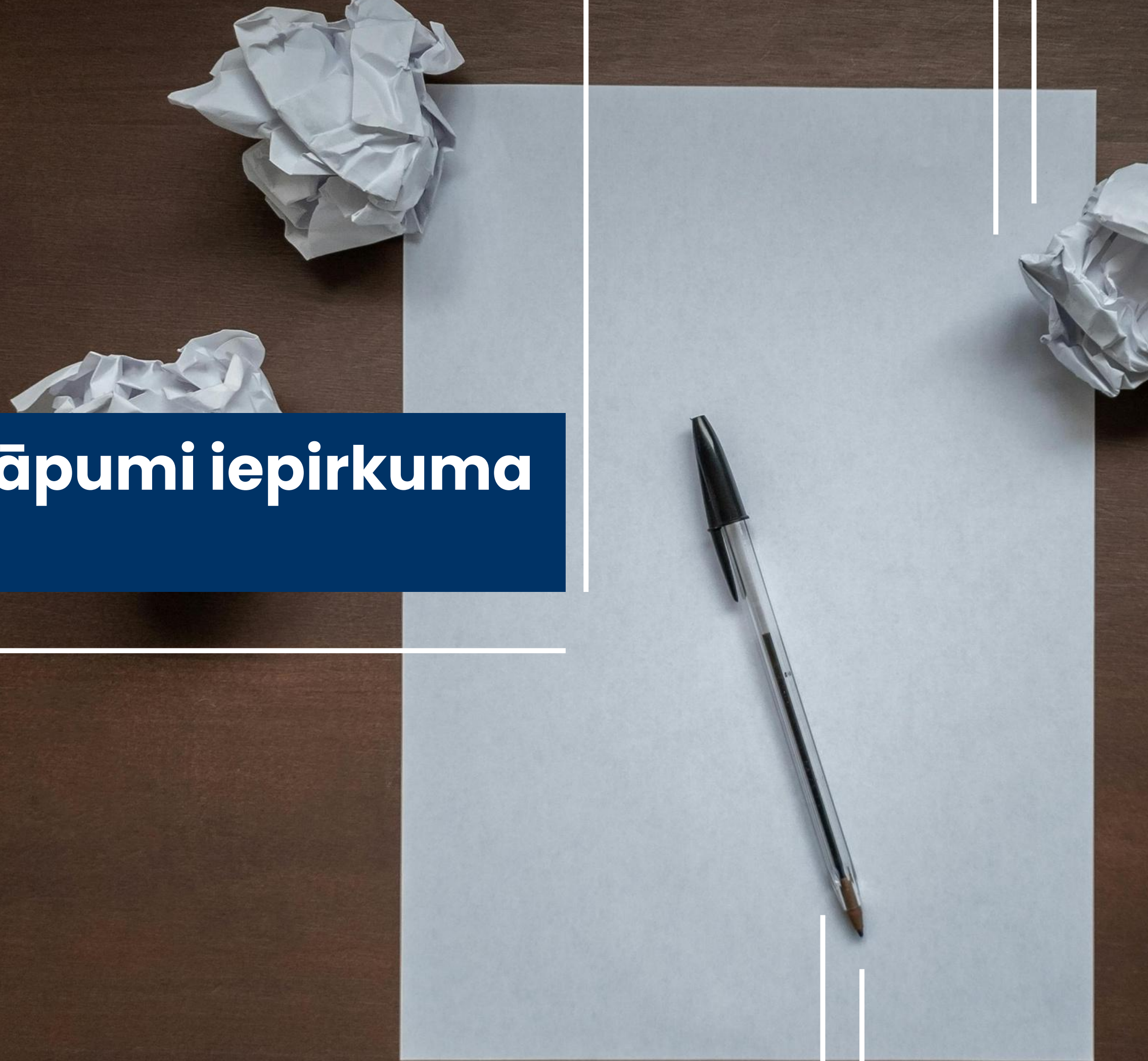
- naudas sodu no 14 līdz 240 naudas soda vienībām (70 – 1200 EUR)
- ja noslēgtā iepirkuma (koncesijas) līguma vai vispārīgās vienošanās, vai cita veiktā darījuma vai grozījumu kopējā līgumcena ir 145 000 EUR vai lielāka,
- piemēro naudas sodu no 70 līdz 400 naudas soda vienībām (350 – 2000 EUR) un
- tiesību izmantošanas aizliegumu – aizliegumu uz laiku no 1 līdz 2 gadiem ieņemt amatus, kuru pienākumos ietilpst lēmumu pieņemšana publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomā vai iepirkuma līgumu, vispārīgo vienošanos, partnerības iepirkuma līgumu vai koncesijas līgumu noslēgšana.

Grozījumu gadījumā papildsods piemērojams, ja noslēgtā līguma vai vispārīgās vienošanās līgumcena ir vismaz 145 000 EUR (grozījumu vērtība, ja tos vispār var izteikt naudas izteiksmē, var būt arī mazāka).

Atbildīgā persona ir līguma/līguma grozījumu parakstītājs.

Administratīvie pārkāpumi iepirkuma norisē

Interesešu konflikts

1. Apliecinājuma par interešu konflikta neesību parakstīšanas **nenodrošināšana**;

piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no 14 līdz 70 naudas soda vienībām (70 – 350 EUR).

Atbildīgā persona – iepirkuma komisijas priekšsēdētājs.

2. Interesešu pārstāvības vai **saistības** ar kandiātu vai pretendentu **aizlieguma neievērošana**;

piemēro naudas sodu no 14 līdz 140 naudas soda vienībām (70 – 700 EUR).

Atbildīgā persona – dokumentu sagatavotājs; iepirkuma komisijas loceklis; iepirkuma komisijas sekretārs; eksperts; kurš nav ievērojis attiecīgajā likumā noteikto interešu pārstāvības vai saistības aizliegumu.

Prakse

Vecākā inspektora 17.01.2024. lēmums

PIL 25. p. likumdevējs ir izsmeļoši norādījis visus tos gadījumus, kad pati par sevi (neatkarīgi no konkrētiem apstākļiem) saistība starp iepirkuma procedūras īstenošanā iesaistītu personu un pretendentu (vai kandidātu) ir aizliegta.

Gadījumā, ja starp iepirkuma procedūras īstenošanā iesaistītu personu un pretendentu pastāv cita veida saistība, tad, lai atzītu, ka iepirkuma procedūras īstenošanā iesaistītā persona ir pārkāpusi aizliegumu pārstāvēt pretendenta intereses, nepietiek tikai ar konstatējumu par attiecīgās saistības pastāvēšanu, bet papildus nepieciešams konstatēt apstākļus, kas skaidri un nepārprotami norāda uz to, ka konkrētajā gadījumā iepirkuma procedūras īstenošanā iesaistītā persona patiesi ir personiski ieinteresēta, lai līguma slēgšanas tiesības tiktu piešķirtas konkrētajam pretendentam. Respektīvi, personas ieinteresētībai tajā, lai tiktu izvēlēts konkrētais pretendents, jābūt reālai, nevis tikai teorētiskai (hipotētiskai).

Iepirkuma komisija nav ievērojusi konkursa nolikumā noteiktās tehnisko specifikāciju prasības, nepamatoti atzīstot Pilnsabiedrības piedāvājumu par atbilstošu tehnisko specifikāciju prasībām. Tomēr minētā prettiesiskā rīcība pati par sevi nav pamats, lai atzītu, ka iepirkuma komisija un, vēl jo vairāk, iepirkuma procedūras dokumentu sagatavotājs un eksperts ir darbojies Pilnsabiedrības interesēs, pārkāpjot savas pilnvaras.

Piedāvājumu/pieteikumu vērtēšana

1. Kandidātu un pretendentu **izslēgšanas noteikumu neievērošana**, nepamatoti izslēdzot vai neizslēdzot kandidātu vai pretendentu,

2. Iepirkuma dokumentos noteikto kandidātu un pretendentu **atlases prasību** vai **tehnisko specifikāciju prasību neievērošana**, pieteikumu vai piedāvājumu nepamatoti noraidot vai nepamatoti atzīstot par atbilstošu iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām;

piemēro naudas sodu no 14 līdz 70 naudas soda vienībām (70 – 350 EUR).

Atbildīgā persona – iepirkuma komisijas loceklis, kurš balsojis par attiecīgi nepareizu lēmumu.

Prakse

Vecākā inspektora 23.10.2024. lēmums

Apakšuzņēmējam, uz kura spējām pretendents balstās savas kvalifikācijas apliecināšanā, izslēgšanas iemesli ir jāpārbauda, neatkarīgi no tā iesaistes apjoma līgumā paredzēto darbu izpildei.

SIA *Uzņēmums* Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parāds pārsniedz 150,00 EUR,

ir secināms ka iepirkuma komisija, izvērtējot pretendenta iesniegto piedāvājumu, nav ievērojusi PIL 42. p. noteiktos izslēgšanas noteikumus un tas ir ietekmējis lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, jo tās piešķirtas pretendentam, kurš bija izslēdzams no dalības konkursā.

Prakse

IUB vadītāja 22.10.2024. lēmums

Pasūtītājs PIL noteiktos izslēgšanas iemeslus nedrīkst paplašināt.

Attiecībā uz PIL 9. p. kārtībā veiktajiem iepirkumiem atbilstoši ir piemērojami tikai tie izslēgšanas iemesli, kas norādīti PIL 9. p. 8.d., un tie neparedz pretendenta izslēgšanu no iepirkuma, ja tas pēdējo 3 gadu laikā nav pildījis ar pasūtītāju noslēgtu iepirkuma līgumu un tādēļ pasūtītājs ir vienpusēji atkāpies no iepirkuma līguma.

Pat, ja iepirkuma procedūrā tiek piemērots PIL 42. p. 2. d. 10. p. izslēgšanas noteikums, tad uz to ir attiecināmi arī PIL 43.p. noteikumi par uzticamības nodrošināšanu (atjaunošanu). Līdz ar to PIL regulējums jebkurā gadījumā pieprasa izvērtējumu un skaidrojuma pieprasīšanu pretendentam PIL 42.p. 2.d. 10.p. minētā izslēgšanas noteikuma piemērošanas gadījumā (PIL 43.p. 1.d.).

Senāta 17.07.2022. spriedumā lietā Nr. SKA-922/2022 norādīts, ka tā ir pasūtītāja prerogatīva – uzstādīt prasības pakalpojuma sniegšanai visā līguma darbības laikā un kontrolēt šo prasību ievērošanu. Tādējādi nav pamatots Sūdzības iesniedzējas arguments par līdzekļu izšķērdēšanu, veicot līguma izpildes kontroli, jo Pasūtītājam līguma izpildes kontrole ir jāveic jebkurā gadījumā, un Pasūtītājs nevar attaisnot PIL normu neievērošanu ar tā iespējamām grūtībām līguma izpildes kontrolē.

Prakse

AT 18.09.2013. spriedums lietā Nr. SKA-772/2013 (A420377912)

Rīgas rajona tiesa 26.01.2021. spriedums lietā Nr. 1A33123620

Pasūtītāja iepirkumu komisijai nav novērtējuma brīvības vai rīcības brīvības, kuru ietvaros piedāvājuma neatbilstību varētu atzīt par nebūtisku. Savukārt vienlīdzības un taisnīgas attieksmes principam konkrētajās tiesiskajās attiecībās ir lielāks svars, nekā samērīgumam.

Kaut arī konkrētajā gadījumā neatbilstību starp pasūtītāja prasībām un pretendenta piedāvājumu var uzskatīt par šķietami nelielu, ikvienam iepirkuma dalībniekam, ņemot vērā konkrētā iepirkuma nolikumā norādīto, bija tiesības paļauties, ka tehniskajai specifikācijai neatbilstoši konkurējošie piedāvājumi tiks izslēgti. Pretējā gadījumā tiek pārkāpts vienlīdzības un taisnīgas attieksmes princips.

Dokumentu un informācijas nenodrošināšana

1. Noteikumu neievērošana attiecībā uz dokumentu **pieejamības nodrošināšanu**, iepirkuma dokumentu **izsniegšanu** vai **papildu informācijas sniegšanu**;
2. Kārtības, kādā kandidāti, pretendenti un metu konkursa dalībnieki **informējami par rezultātiem**, vai piegādātāji informējami par to iekļaušanu vai izslēgšanu no kvalifikācijas sistēmas, neievērošana;
3. Par iepirkuma komisijas protokolu **izsniegšanas prasību neievērošanu**, kā arī **lēmuma** vai iepirkuma procedūras, vai metu konkursa **ziņojuma**, vai **noslēguma ziņojuma sagatavošanas, publicēšanas vai izsniegšanas prasību neievērošana**;
4. Iepirkuma **līguma, vispārīgās vienošanās** vai to **grozījumu npublicēšana**;

piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no 14 līdz 70 naudas soda vienībām (70 – 350 EUR).

Atbildīgā persona:

- persona, kuras pienākums ir nodrošināt attiecīgo darbību;
- ja šāds pienākums nav noteikts – iepirkuma komisijas priekšsēdētājs vai institūcijas vadītājs.

Prakse

Vecākā inspektora 29.09.2021. lēmums

Lai gan paziņojumā norādīts īsāks termiņš iesnieguma iesniegšanai IUB, netika ierobežotas pretendenta tiesības iesniegt iesniegumu IUB par pārkāpumiem un netika radīts apdraudējums tiesiski aizsargātajām interesēm, jo pretendents termiņā iesniedza IUB iesniegumu par konkursa rezultātiem

Lai gan ir konstatējams PIL 37.p. 2.d. 2.p. pārkāpums, jo paziņojumā par rezultātiem netika norādīts izraudzītā piedāvājuma raksturojums un nosacītās priekšrocības, šī informācija bija publiski pieejama pasūtītāja pircēja profilā.

Izvērtējot lietderības apsvērumus, proti, to, ar kāda veida lēmumu konkrētajā situācijā tiktu panākta PIL noteikto mērķu un noteikumu ievērošana ne tikai šobrīd, bet arī nākotnē, ir secināms, ka personas rīcībā nav konstatējama ļaunprātība un apzināta pārkāpuma veikšana un pārkāpums nav radījis būtisku apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, konkrētajā gadījumā nav lietderīgi pieņemt lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu, bet gan konstatētais administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu.

Prakse

Vecākā inspektora 05.09.2025. lēmums

Persona nav veikusi amata aprakstā noteikto pamatpienākumu izpildi – nav noteikusi (pārskatījusi/izstrādājusi) tādu iepirkumu kārtību un Centrālās administrācijas darbinieku amatu aprakstus, kas ļautu nepārprotami identificēt atbildīgo darbinieku, kuram amata pienākumos uzlikts pienākums publicēt līguma grozījumus, kā arī nav pienācīgi kontrolējusi un koordinējusi Centrālās administrācijas darbinieku darbību, lai nodrošinātu līguma grozījumu publicēšanu.

Par cik cita administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros netika konstatēts minēto vienošanos nosūtīšanas fakts, administratīvo atbildību par grozījumu publicēšanas nenodrošināšanu ir atbildīga *Persona*, kura nebija pienācīgi kontrolējusi un koordinējusi Centrālās administrācijas darbinieku darbību. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, pamatojoties uz no Darba līguma un amata apraksta izrietošajiem amata pienākumiem, *Personai* kā pasūtītāja Centrālās administrācijas izpilddirektoram, bija pienākums nodrošināt, ka tiek publicēti līguma grozījumi.

Uz iepirkuma komisiju attiecīgā iepirkumu komisijas kārtība ir attiecināma līdz iepirkuma posmam – līdz līguma noslēgšanai. Pēc līguma noslēgšanas sākas jauns posms, kurā lēmumus par grozījumu nepieciešamību vairs nepieņem iepirkuma komisijas sastāvs kolektīvi.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Paldies par uzmanību!

Dace Vosele

IUB Administratīvo sodu departamenta direktore

dace.vosele@iub.gov.lv

| +371 22416641

IUB.GOV.LV

iepirkumu-uzraudzibas-birojs

<https://www.iub.gov.lv>

Iepirkumu uzraudzības birojs